

Prvé „kolenka“ boli vyrábané už pred polstoročím v bývalej valcovni rúr

Na trhu s oblúkmi sme ani v tomto roku výrazný pokles nepocítili

O. Kleinová
noviny@zelpo.sk

Od momentu, keď v Podbrezovej pribudol do výroby sortiment rúrových navarovacích oblúkov, uplynulo už päťdesiat rokov. Z archívnych prameňov sme sa dočítali, že začiatok ich výroby sa spájal s priestormi bývalej valcovne rúr v starom závode. V tom čase sa vyrábali navarovacie oblúky od priemeru 32 do 102 milimetrov tzv. hamburgským spôsobom pretlačovaním rúrových úpichov za súčasného ohrevu v peci cez ohýbací trň (fajku). Vstupným materiálom boli rúry dovážané z VTZ Chomutov.

V rámci výstavby nového závodu boli strojné zariadenia postupne v rokoch 1979 – 80

premiestnené do súčasných priestorov prevádzkareň ťaháreň rúr a samotná výroba sa začala 14. novembra 1980. Okrem pôvodného zariadenia bola nainštalovaná ďalšia tlačná linka pre výrobu oblúkov od priemeru 76,1 do 108 milimetrov. V tom období začala stredisku dodávať vstupný materiál už naša valcovňa bezšvíkových rúr.

Oslovili sme vedúceho prevádzkareň ťaháreň rúr, ktorej je stre-

disko súčasťou, Ing. Jozefa Micháliku a požiadali o rozhovor:

Odvtedy, ako bola spustená výroba navarovacích oblúkov v novom závode, v stredisku oblúkarne, už uplynulo štyridsať rokov. Za uvedené obdobie sa nepochybne toho veľa zmenilo. Môžete nám priblížiť významnejšie modernizačné kroky smerujúce k skvalitňovaniu vyrábanej produkcie?

- Prvou veľmi významnou investičnou akciou bola po presťahovaní oblúkarne na nový závod rekonštrukcia ohrievacích pecí tlačných liniek, ktoré boli dovtedy vykurované mazutom, za ohrev zemným plynom. Počas týchto rokov boli namontované aj pevné priemyselné roboty. Pamätníci vedia, že sa volali ROMAN a KAROL, podľa zamestnancov technického

rozvoja. Z dôvodu, v tom čase nespoľahlivej elektroniky, boli neskôr vyradené z prevádzky. Jeden robot ukladal ešte horúce vytlačené oblúky do zápusky kalibrovacieho lisu, druhý do upínačov karuselovej pily č. 3. V rámci potreby skvalitňovania a rozširovania sortimentu boli v roku 1991 namontované odhraňovacie stroje ORT, ktoré boli vyvinuté a vyrobené u nás v strojárnej výrobe. Vzhľadom na to, že zákazníci mali záujem o široký sortiment oblúkov a chceli mať možnosť objednať ich od jedného výrobcu, bolo potrebné sortiment postupne rozširovať. Najekonomickejšim variantom bola úprava tlačných liniek a deliacich zariadení.

V tomto období sa už oblúky postupne prestali expedovať v kovových paletách, ale začali sme ich baliť do kartónových krabíc z trojvrstvej lepenky.

Z dôvodu potreby zvyšovania kvality a znižovania predváhy sa do technologického toku zaradili sústruhy na zarovnávanie čiel oblúkov.

V roku 2000 bola uskutočnená rekonštrukcia hydraulického lisu a začala výroba koncentrických navarovacích redukcií. Celá technológia vrátane konštrukčných návrhov tvarov lisovacích nástrojov, ako aj návrhov materiálov a mazadiel, bola riešená našimi inžiniermi z nástrojárne, ŽP VVC a z ťahárne rúr.

V roku 2002 boli zabudované vysokovýkonné pily na delenie úpichov VA – II a MAC 155 a v roku 2010 otryskávacie zariadenie na oblúky a redukcie.

Medzi posledné najvýznamnejšie investície môžeme zaradiť výmenu už spomínaného plynového ohrevu, teraz však za elektrický indukčný ohrev, ktorý bol zakúpený na tlačnú linku č. 1 a č. 2 a výrazne pomohol zvýšiť kvalitu a znížiť technologicky nutnú predváhu pri výrobe oblúkov.

Delenie oblúkov na karuselovej pile objektívom A.Nociarovej

Koľko rozmerov navarovacích oblúkov vyrábate dnes?

- V súčasnej dobe vyrábame v oblúkarne dvadsaťtri štandardných rozmerov 3D oblúkov a tridsaťpäť hrubostenných 3D oblúkov. Všetky ponúkame v 180°, 90°, ale aj 45° prevedení. Oblúky vyrábame od priemeru 21,3x2 do priemeru 168,3x4,5, podľa noriem EN 10253 – 1, EN 10253 -2; DIN 2605 ASME B 16.9. Redukcií vyrábame tridsaťdva rozmerov, od priemeru 26,9/21,3 až po 114,3/60,3.

Aká je podľa vás budúcnosť tohto sortimentu?

- Na trhu s oblúkmi sme ani v tomto roku výrazne nepocítili po-

kles. Znamená to, že záujem o naše výrobky neustále sa znižovanie výrobných nákladov, stredisko oblúkarne balansuje okolo hranice zisku.

Vaše želanie na záver?

- V súčasnosti máme rozpracované projekty týkajúce sa modernizácie oblúkarne, napríklad automatické kalibrovacie oblúkov s manipuláciou s robotmi na karuseli č. 1 a č. 2 a deliace centrum, ktoré by vykonávalo operácie delenia oblúkov, zarovnávanie čiel, odhraňovanie a meranie oblúkov. Mojm želaním je, aby sa situácia zastabilizovala tak, aby sme mohli modernizačné projekty v stredisku oblúkarne aj naďalej realizovať.

Máme modernú školu s obnovenou technikou

dokončenie zo strany 1

zváračského robotníka – rezača (tzv. paličský preukaz). Pre udržiavanie platnosti zväračských preukazov a preukazov zväračských robotníkov – rezačov, je potrebné, aby ich držiteľia absolvovali v pravidelných intervaloch nielen zdravotnú prehliadku u lekára, ale aj periodické preskúšanie z legislatívy pre zváranie. Preto okrem základných kurzov, zväračská škola ponúka na mesačnej báze aj potrebné periodické preskúšania. V roku 2021 už nebudú vydávané zväračské preukazy v takej forme ako ich poznáme dnes, preukazy budú nahradené identifikačnými kartami s QR kódom. Po načítaní QR kódu príslušnou aplikáciou, alebo po zadaní přihlasovacieho mena a hesla do databázy wpm.sk, si vie držiteľ identifikačnej karty, ako aj jeho zamestnávateľ, veľmi jednoducho skontrolovať dosiahnutú kvalifikáciu vo zváraní. Takisto po načítaní

QR kódu alebo po prihlásení do databázy wpm.sk, je možné skontrolovať aj platnosť oprávnenia, dokiaľ môže držiteľ identifikačnej karty zvärať alebo vykonávať zväračské práce, čiže, kedy najneskôr opäť musí zvärať absolvovať periodické preskúšanie z legislatívy pre zváranie. Zväračská škola je na chystanú zmenu v roku 2021 pripravená a už teraz sa automaticky postará o vydanie Identifikačnej karty všetkým zamestnancom Železiarní Podbrezová a.s., ktorí absolvujú periodické preskúšanie a doposiaľ im nebola vydaná identifikačná karta.

Rekonštrukcia zväračskej školy bola zameraná na energetickú úspornosť budovy a obnova zväračskej techniky bola zameraná na úsporu materiálu a úsporu elektrickej energie. Ako vedúci zväračskej školy som veľmi rád, že bola zrealizovaná táto investícia a dokonca aj v tomto roku, ktorý je poznačený mnohými obmedzeniami.

Fasáda zrekonštruovanej zväračskej školy objektívom I. Kardhordovej

Rekonštrukcia budovy zväračskej školy

Ing. Martin Sladký, MBA

Cez letné prázdniny prebiehali stavebné práce na rekonštrukcii budovy zväračskej školy v starom závode, na Planieri. Objekt zväračskej školy v súčasnosti patrí odboru riadenia a zabezpečenia kvality (Gork). Stavba bola pôvodne projektovaná ako kompresorová stanica, neskôr slúžila ako kompenzácia vyšších harmonických prúdov pre prevádzkareň oceľiareň. Od roku 2001 je objekt využívaný ako zväračská škola.

Zámerom rozhodnutia vedenia ŽP a.s. pre rekonštrukciu bolo zlepšiť sociálne a energetické podmienky a obnoviť poškodené konštrukčné prvky, ktoré boli zubom času zvetrané a vyžadovali si ošetrovanie, konzerváciu, niekde až výmenu. Proces rekonštrukcie zabezpečoval odbor technického a investičného rozvoja (Ttir). Začiatkom roka bol

vypracovaný projekt pre rekonštrukciu budovy, následne bolo zabezpečené stavebné povolenie a po výbere zhotoviteľa a začatí stavby bolo až po kolaudáciu odborne vedené uskutočňovanie stavby. Po dokončení všetkých prác prebehlo kolaudačné konanie s miestnym zisťovaním a k 15. októbru 2020 nadobudlo právoplatnosť vydané kolaudačné rozhodnutie, ktoré povoľuje užívanie stavby ako priemyselnej budovy.

Stavebnými úpravami sa zmenil konštrukčný systém ani tvarové riešenie objektu. Nakoľko jestvujúca obvodová konštrukcia nespĺňala súčasne tepelnotechnické nároky, pri rekonštrukcii steny a nová strecha objektu boli zateplené. Pričom boli vymenené aj nové okenné výplne v otvoroch a inštalovaná nová brána s elektrickým pohonom. V budove bola šťastl zrealizovaná zmena dispo-

zície: dobudovanie niektorých priečok, zmeny dverí, nahradenie sklobetónu a zníženie podhládov. Realizované boli nové dlažby a podlahy, obklady, nátery a maľby. Bola vybudovaná nová prípojka kúrenia. Popri ústrednom kúrení boli vykonané práce aj v profesiách zdravotníctva, vzducho-technika a elektro.

V rámci nového technického vybavenia bol pri rekonštrukcii zakúpený zväračský trenažér, zväračský stroj pre zváranie netaviacou sa elektródou v ochrannnej atmosfére, rezací stroj na plazmu a kancelársky nábytok.

Vzhľadom na to, že príprava a realizácia rekonštrukcie boli vykonávané počas beztak náročného obdobia opatrení proti šíreniu COVID pandémie, ďakujeme všetkým zúčastneným zo Železiarní Podbrezová a.s. a zhotoviteľovi Sunik s.r.o. za zvýšené úsilie a dobrý výsledok.

V zväračskej škole pri výučbe pomáha novozakúpený trenažér. Foto: I. Kardhordová

Napriek všetkému sme s našimi partnerskými školami stále v kontakte

redakcia
noviny@zelpo.sk

Vďaka programu Erasmus+, financovaného s podporou Európskej únie, každoročne vycestujú do cudziny tisícky slovenských študentov. Naša škola nie je výnimkou.

Počas pobytov študenti spoznávajú nielen nové krajiny, kultúry či zaujímavých ľudí, ale zlepšujú si i svoje jazykové znalosti. Podbrezovskí gymnazisti už navštívili Poľsko, Nemecko, Lotyšsko či Cyprus a neraz hostili aj spolužiakov z iných krajín. Preto nás zaujíma, ako projekt Erasmus+ funguje

počas tejto „výnimočnej situácie“. Opýtali sme sa Mgr. Kataríny Tajbošovej, jednej z koordinátoriek projektu Erasmus+:

Na konci minulého školského roka boli ukončené projekty Erasmus+ s názvom „Efektívne učenie, lepšia budúcnosť“ a „Les 3.0 – naše prírodné dedičstvo“. Pripravujú sa na škole nové projekty?

- V auguste 2020 sme ukončili obidva Erasmus+ projekty v našej škole. Bohužiaľ z dôvodu pandémie Covid-19 nebolo možné zrealizovať všetky aktivity, ktoré boli naplánované. Išlo o medzinárodnú mobilitu žiakov u nás

na Slovensku z projektu „Les 3.0 – naše prírodné dedičstvo“. Naš projektový tím pripravil bohatý a plnohodnotný program na tému „turizmus“, ktorým sme chceli zahraničným partnerom ukázať krásu našej krajiny, zavŕšiť internacionálnu spoluprácu a poďakovať sa všetkým zúčastneným a zapojeným do tohto projektu. Nestrácame však nádej a veríme, že sa nám to v budúcnosti podarí zrealizovať v rámci iných projektov.

Projekt „Efektívne učenie – lepšia budúcnosť“ sme pôvodne mali ukončiť stretnutím hlavných koordinátorov taktiež u nás v Podbrezovej. Nakoniec sme stretnutie

z dôvodu bezpečnosti všetkých zúčastnených uskutočnili online. Priebeh jednotlivých zahraničných mobilit, aktivít a hlavných produktov tohto projektu si môžete pozrieť na webovej stránke projektu <https://effective-education-better-future.webnode.sk/> a zároveň potrénovať anglický či ruský jazyk.

Pandemické obdobie je náročné nielen na Slovensku. Ste s partnerskými školami v kontakte, poprípade si odovzdávate svoje skúsenosti aj „na diaľku“?

- Toto pandemické obdobie je veľmi náročné nielen pre nás,

ale aj pre všetky naše partnerské krajiny – Nemecko, Poľsko, Lotyšsko, Litva a Cyprus. Napriek tomu sme však stále aj „na diaľku“ v kontakte, pomáhame si rôznymi spôsobmi a odovzdávame si svoje skúsenosti. Nakoľko sme si počas 2 – 3 rokov medzinárodnej spolupráce vybudovali veľmi dobré, pracovné, ale aj priateľské vzťahy, určite plánujeme aj v budúcnosti pokračovať v tejto spoločnej činnosti, a tým vniesť novú „iskru“ do výučby nielen cudzích jazykov. Pokladáme to totiž za veľký prínos či už pre žiakov, učiteľov alebo samotnú školu. Tak nám držte palce! My sa už teraz tešíme.

Právny odbor – referát organizácie a vnútornej legislatívy INFORMUJE

Ing. Soňa Roštárová, Gp

Vnútna legislatíva sa dotýka všetkých oblastí činnosti Železiarní Podbrezová a.s. a je záväzná pre zamestnancov, ktorí v zmysle jej ustanovení vykonávajú jednotlivé činnosti. Preto je nevyhnutné, aby bola vždy platná a aktuálna.

Zoznam platnej riadiacej dokumentácie je vydaný ako dokument D-05/2020 Vestník – Individuálne riadiace akty, informačné akty a organizačné normy a zároveň je zverejnený v elektronickej forme na nižšie uvedenej adrese.

V tejto rubrike právny odbor – referát organizácie a vnútornej legislatívy informuje o riadiacej dokumentácii vydané v predchádzajúcom mesiaci. V októbri boli zverejnené:

Organizačné normy

Smernica S-016/2020 revízia 1, zmena 0	Cezhraničná spolupráca pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb
Pokyn PO-005/2020 revízia 0, zmena I	Evidovanie a nahlasovanie bezpečnostných incidentov

Individuálne riadiace akty predsedu Predstavenstva ŽP a.s. týkajúce sa dcérskych spoločností/vybraných spoločností ŽP Group

Rozhodnutie č. 13/2020	Postup pri preberaní zásielok z elektronických schránok dcérskych spoločností, ich evidencii a odosielení zásielok z dcérskych spoločností prostredníctvom podateľne/výpravne ŽP a.s.
Rozhodnutie č. 14/2020	Mimoriadna inventarizácia pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov spoločnosti ŽP a.s. voči jej dcérskym spoločnostiam k 30. 09. 2020
Rozhodnutie č. 16/2020	Prevenca pred šírením nového koronavírusu COVID-19
Rozhodnutie č. 17/2020	Registrácia osobných údajov osôb vstupujúcich do prevádzkových priestorov

Individuálne riadiace a informačné akty generálneho riaditeľa ŽP a.s.

Rozhodnutie č. 27/2020	Úprava pracovného režimu v ŽP a.s. na november 2020
Príkaz č. 16/2020	Vypracovanie vykonávacieho plánu na rok 2021
Príkaz č. 17/2020	Mimoriadna inventarizácia pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov spoločnosti ŽP a.s. voči jej dcérskym spoločnostiam k 30. 09. 2020
Príkaz č. 18/2020	Prevenca pred šírením nového koronavírusu COVID-19
Príkaz č. 19/2020	Registrácia osobných údajov osôb vstupujúcich do prevádzkových priestorov

Všetky organizačné normy, individuálne riadiace akty a informačné akty sú v elektronickej forme, v platnom úplnom znení, zverejnené a všetkým zamestnancom dostupné na Intranete, v časti Dokumenty – úsek generálneho riaditeľa – prehľad vnútro podnikových noriem na adrese:

<http://dbmis/informatika/VPN/Index.htm>

Žijú medzi nami

Označili ho za jedného z dvoch „skutočne výtvarných“

O. Kleinová
noviny@zelpo.sk

Dobrá karikatúra vždy navodzuje v novinách chuť na čítanie. Prináša správnu atmosféru, aj náladu. Odborník v tejto oblasti konštatoval, že „dobrá karikatúra je istým spôsobom psychologická štúdia nastavená tak, aby rozosmiala, ale zároveň skryla aj slzy ľútosti. Nemala by sa však vysmievať.“

V časopise českých karikaturistov e-GAG sme sa dočítali: „Česko a Slovensko nehýri aktívnymi bojovníkmi na medzinárodnom súťažnom poli“, neznamená to však, že na území bývalého Československa niet kvalitných autorov. Za jedného z dvoch „skutočne výtvarných“ označili Iva Chadžieva z Podbrezovej. Následne sme sa dočítali, že v októbri sprístupnili v Hlohovci výstavu najlepších prác trinásteho ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru Frašťacký trň. Pre tento ročník bienále kresleného humoru vyhlásili tému: „Les“. Tristodeväťdesiatšesť prác do Hlohovca zaslalo osemdesiat tri autorov z dvadsiatich piatich krajín celého sveta, okrem iných z Bieloruska, Čiernej Hory, Fínska, Indie, Indonézie, Izraela, Mjanmarska, Spojených arabských emirátov, Sýrie či Turecka, Česka, Slovenska, aj Číny. Porota sa rozhodla prvé miesto udeliť Pavlovi Rychraříkovi z Kralup nad Vltavou, druhé miesto získal

Ivo Chadžiev z Podbrezovej a tretia cena poputovala do Izraela k Ily Katzovi z Halify. Vo svojich prácach autori nakreslili posolstvá o požiaroch v amazonských lesoch, o vyrúbávaných lesoch, plastovom odpade, ktorý lesy zamoruje, a mnohé ďalšie témy, ktoré mali v sebe humor a satiru, často však skryté za vyroneanou slzou ľútosti.

Mgr. Ivo Chadžiev je náš. Pracuje dlhé roky v oceliarni a tak sme ho požiadali o rozhovor: Čo pre vás karikatúra znamená?

- Karikatúra, resp. kreslený humor u väčšiny laickej verejnosti evokuje akési „komediantstvo“ dehonestujúce vážne umenie, málokto však vie, že karikatúra siaha až do stredoveku – osobne som videl reprodukcie karikatúr samotného Michelangela Buonarrotiho, ktorý sa tým určite rád bavil, takže karikatúra pre mňa znamená druh umeleckého štýlu.

Kedy ste prišli na to, že toto je to, čo vás baví? Máte aj svoj vzor?

- Už v rannom detstve mi učarovali humorné obrázky vtedajšieho veľmi kvalitného satirického periodika Roháč. Dokázal som dlhý čas pozeráť na kreslené príbehy vynikajúcich autorov. Za najlepšieho karikaturistu vôbec považujem Alana Lesyka a počas vysokoškolského štúdia som od pedagógov neraz počul, že som ním ovplyvnený. Samozrejme, že som sa snažil jeho postavičky v detstve napodobniť.

Postupne ste sa vypracovali medzi popredných karikaturistov na poli bývalého Československa a z charakteristiky vašej tvorby odborným okom vyplýva, že sa rád púšťate do veľkolepých kompozícií a razantnej kresby či ťahu (virtuálneho) štetca. Odkiaľ čerpáte

námety?

- Uznávaný český kritik svetového kresleného humoru Ivan Hanousek ma nedávno počastoval takýmto prirovnáním. Vychádzal z mojej „paródie“ (akejsi koláže) na diela známych umelcov, ktorú som prejavil na zadanú tému jednej súťaže kresleného humoru. Je akousi mojou „povinnosťou vyhrať sa“ s detailmi na prvý pohľad jednoduchého „obrazku“. Počas dvadsaťročnej kariéry som prešiel progresom, ktorý je viditeľný. Sám nespoznávam svoje prvotiny, ak ich niekde náhodou uverejnia. Stalo sa mi, že som videl moje dva kreslené vtipy vedľa seba, rozdiel ich vzniku bol zhruba pätnásť rokov. Na začiatku mi trvala „výroba“ vtipu asi pol hodiny, dnes sú to aj tri dni. A odkiaľ čerpám námety? Keď ma niečo napadne hneď, je jasné, že to napadne každého. Takže musím selektovať a trošku si to „skomplikovať“. Potom mi ľudia dávajú otázky, že čo som tým myslel, keďže na domácej a zahraničnej scéne sú preferované práce „bez slov“.

Máte za sebou množstvo ocenení, aké sú vaše méty do budúcnosti?

- Nemám žiadne méty, ak sa mi páči zadané nejakej súťaže, tak sa jej zúčastním. Vyberám si, lebo aj tak by som všetky nedokázal stihnúť. Okrem kresleného humoru sa venujem aj kresleniu karikatúr podľa zadania, resp. portrétov ľudí, alebo ich domácich miláčikov. Venujem sa aj abstraktnej maľbe.

I. Chadžiev pri tvorbe

Druhé miesto v Hlohovci

Túlavé turistické topánky aj počas zimy

redakcia
noviny@zelpo.sk

Hlavná turistická sezóna vo Vysokých Tatrách trvá od jari do jesene. Od 1. novembra až do 14. júna je v Tatranskom národnom parku uzáverou vybraných turistických chodníkov. V tomto období je tatranská príroda najzraniteľnejšia – skoro na jar je obdobie hniezdzenia a vyvážania mláďat viacerých chránených druhov, v jeseni je obdobie kamzícej ruje a v neposlednom rade zimné počasie mení aj terén a na mnohých miestach hrozia lavíny.

Dobrou správou je, že na Slovensku môžete mať túlavé topánky aj cez zimu, nakoľko krásne a pomerne dostupné miesta sú v horách aj počas zimy. Uzavreté sú najmä vyššie položené chodníky, sedlá a štíty. Chodníky vedúce k vysokohorským chatám sú otvorené celoročne, s výnimkou Chaty pod Rysmi.

Azda najdôležitejšou vecou počas zimnej turistiky je overenie si počasia, najmä aktuálnu sneho-

vú situáciu a výstrahu. Dôležité je disponovať aj kvalitnou turistickou výbavou a vedieť ju používať – ide najmä o palice, turistické mačky, poprípade lavínovú výstroj. Nikdy nechodte do neznámeho terénu na vlastnú päsť. Ak idete za turistikou a nocujete mimo vášho domova, dobré je zapísať sa do knihy vychádzok a túr, ktorá je v nocľahárni k dispozícii, poprípade o svojej trase informovať blízkych. Netreba zabúdať, že samého seba by sme nikdy nemali preceniť a obzvlášť zimné túry sa lepšie podnikajú aspoň vo dvojici.

Kam sa vybrať v zime na túru?

Zimný pobyt v našich horách je v tomto období o to viac čarovnejší, pôsobí tajuplne, krehko, ale zároveň aj drsne. Mrazivé ticho vznášajúce sa všade navôkol si vás isto podmaní. Zimných trás je viacero. Začať môžete napríklad Mengusovskou dolinou. Tú pozná istotne každý milovník vysokohorskej turistiky. Tento podmanivý a výnimočne fotogenický kút Tatan-

ského národného parku sa tiahne od Štrbského Plesa smerom na sever, až k hlavnému hrebeňu Vysokých Tatier. Počas zimnej uzávery je Mengusovská dolina turisticky dostupná v oblasti od Štrbského Plesa až po rázcestie Nad Žabím potokom.

Ak však máte chuť na fyzicky náročnejšiu túru, z Popradského plesa môžete vyraziť po červenej značke na výstup do Sedla pod Ostrvou (nadmorská výška 1966). Trasa výstupu vedie strmým svahom, čo znamená, že netreba zabúdať na overenie si počasia a lavínového nebezpečenstva. Netreba zabudnúť ani na dobrú výstroj – palice, cepín a mačky. Výhľady zo sedla smerom nadol do rozľahlej Mengusovskej doliny a na okolité snehom pokryté štíty sú rozprávkovo krásne. A keď rozprávkovo, myslíme to doslova. K Mengusovskej doline sa totižto viaže niekoľko povestí o tatranských vílach, ktoré v nej kedysi žili. Jedna z nich hovorí o istom šuhajovi, ktorý raz pred cestou do Poľska svojej milej

Mengusovská dolina z červeného turistického chodníka.

Foto: R. Biskupič

venoval snubný prsteň a puk ruže so slovami, že kým kvietok uvädne, on sa vráti. Ubíhali dni, mesiace a šuhaja nikde. I išla ho jeho milá hľadať cez Mengusovskú dolinu a keď uvidela púčik z ruže, myslela si, že azda jej ho milý ako stopu nechal. Len čo sa ho dotkla, preme-

nila sa na vílu, ktorá krásu všetkých tatranských ruží prevzala na seba, pretože od tej doby už žiadna ruža v Tatrách nevykvitla. I keď by sa občas pri pohľade do doliny mohlo zdať, že tam nejaká kvitne, to len víla ľúbne piesne do ďaleka vyspevuje.

*** čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***čitateľská súťaž ***

Odpoďou na záchranu fabriky bola revitalizácia

redakcia
noviny@zelpo.sk

Železiarne Podbrezová v 2020 oslavujú už stoosemdesiat rokov svojej existencie. Ich bohatý vývoj si v tomto roku pripomínajú aj na stránkach Podbrezovana prostredníctvom čitateľskej súťaže. Vašou úlohou je pozorne čítať a prostredníctvom ústrižkov odpovedať na otázky, ktoré následne zašlete do redakcie. V každom vydaní Podbrezovana žrebujeme jedného výhercu, ktorý bude vecne odmenený. O záverečnú Cenu generálneho riaditeľa ŽP a.s. však budú súťažiť len tí, ktorí správne odpovedia na všetky otázky. Držíme vám prsty. Potešíte nás, ak prispějete zaujímavými námietkami a tipmi súvisiacimi s našou históriou k spestreniu obsahu novín.

Začiatky po transformácii podbrezovských železiarní na akciovú spoločnosť neboli vôbec jednoduché. Najkritičnejším obdobím v novodobej histórii železiarní bol práve rok 1993. Východné aj vnútrozemské trhy sa rozpadli. Prijatá bola nová filozofia smerovania na západ. Strategickým krokom bolo založenie medzinárodnej obchodnej spoločnosti PIPEX International AG 7. októbra 1993. Recesia postihla najmä výrobu bezšvíkových rúr. Preniknutie na trhy Európskeho spoločenstva prekazili

antidumpingové opatrenia. Všeobecné problémy v strojárstve sa podpísali aj na nízkom dopyte po hutníckych výrobkoch. Boj o prežitie viedli nielen samotné podbrezovské železiarne, ale aj ostatné konkurujuce si spoločnosti.

Úbytok prevádzkového kapitálu zo stratového hospodárstva bol permanentný a pridružila sa aj nevhodná licenčná politika vlády SR, ktorá umožnila vývoz kovového odpadu do zahraničia. Spoločnosť sa ocitla v červených číslach, v rokoch 1993 – 94 zaznamenala stratu pol miliardy slovenských korún. A nastal opäť zlomový okamih. Buď fabrika padne alebo sa pozviecha a pôjde ďalej. Všetky naokolo popadali, aj záchrana tej podbrezovskej si vyžiadala veľa umu, odhodlania čeliť nepriaznivým vplyvom a zvoliť správnu stratégiu. Dňa 11. júla 1994 bolo zvolané mimoriadne valné zhromaždenie, na ktorom bol prijatý nový model riadenia. Členovia predstavenstva sa súčasne stali výkonnými riaditeľmi spoločnosti. Predsedom predstavenstva sa stal Ing. Vladimír Soták.

Od augusta toho roku pôsobila vo firme skupina špecialistov švajčiarskej poradenskej spoločnosti J.P. Calmes Consultants. Záver hĺbkovej analýzy potvrdil, že akciová spoločnosť má potenciál stať sa ziskovým hutníckym podnikom,

musí však splniť podmienky reštrukturalizácie bankového dlhu, s cieľom prekonania existujúcich problémov a zvyšovaním účinnosti riadiacej štruktúry. Prijatý bol revitalizačný program a v druhej polovici roku 1995 už spoločnosť vykazovala zisk.

Hneď prvý rok od revitalizačného programu sa železiarne ocitli v zelených číslach a postupne sa zlepšovala aj platobná bilancia. Okrem toho filozofia spoločnosti, ktorá dbala na neustále sa zlepšujúcu kvalitu, ako komplexný nástroj pre zabezpečenie spokojnosti zákazníkov, prijala v roku 1997 koncepciu a stratégiu kvality Železiarní Podbrezová. Všetky výrobné prevádzkarne mali dostatok zákaziek.

Významným rokom v oblasti finančného hospodárenia bol rok 1999. Posilňujúca stabilizácia spoločnosti umožnila aj naďalej upevňovať obchodné vzťahy s dodávateľmi vstupných materiálov. ŽP mali povest solventného partnera, čo sa prejavilo ďalším zvýšením počtu dlhodobých zmluvných vzťahov a vytvorenia podmienok pre rast nárokov voči dodávateľom v oblasti kvality, cien a termínov dodávok.

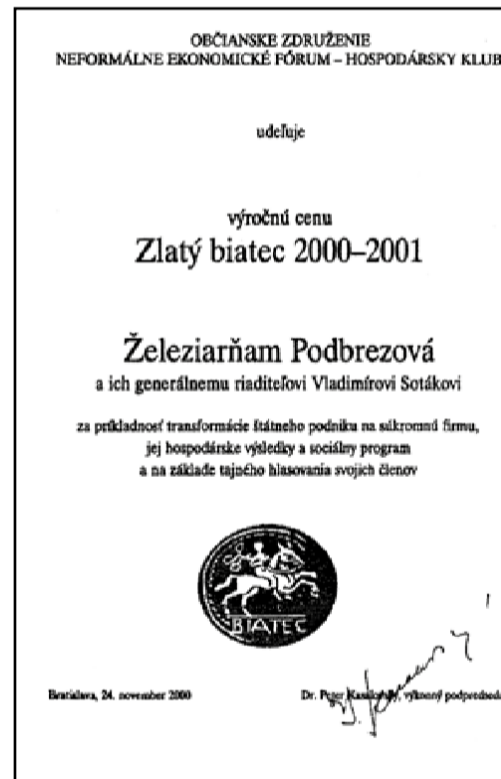
V roku 1999 ocenilo snahu podbrezovských železiarní aj Ministerstvo hospodárstva SR a udelilo im ocenenie „Najlepší exportér roka“, následne v roku 2000 Hospodársky klub udelil ocenenie „Zlatý biatec“ za príkladnú transformáciu štátneho podniku na súkromnú firmu.

Revitalizačný program umožnil podbrezovským železiarňam realizovať novú stratégiu, založenú na diverzifikácii podnikateľskej činnosti. Popri výrobe oceľových bezšvíkových rúr v materskej spoločnosti sa začali orientovať na výrobu v oblasti ťažkého strojárstva a metalurgie a oblast cestovného ruchu. Kúpou podniku ŽDAS, a.s. sa v roku 2002 začala formovať skupina podnikov ŽP Group a táto spoločnosť sa stala jej strategickou spoločnosťou. Podnikala v oblasti výroby zariadení valcovní a tvárniacich strojov, ale aj rekon-

štrukcií a modernizácií, v rozsahu dodávok kompletných výrobných celkov. Až po jednotlivé stroje. Výrobky metalurgie zaraďovali ŽDAS a.s. medzi popredných európskych výrobcov. Ich výrobný program dopĺňala strojárská výroba dcérskej spoločnosti TS Plzeň a.s. dodávkami pre cukrovary, vulkanizačnými lismi na výrobu pneumatík, dodávkami pre valcovne a hydraulické kovové lisy. Výroba v oblasti ťažkého strojárstva tvorila druhý pilier diverzifikačného podnikateľského zámeru ŽP a.s. Integrovanú súčasť podnikania v oblasti cestovného ruchu tvorí spoločnosť Tále a.s. Rekreačný komplex akciovej spoločnosti Tále, ako subjekt cestovného ruchu, predstavuje tretí pilier podnikania.

S cieľom zabezpečenia maximálnej sofistikácie výroby a technologických postupov bolo vytvorené výskumno-vývojové centrum.

Dcérska spoločnosť ŽP VVC zaznamenala od svojho vzniku v roku 2008 významné úspechy na poli vedy a výskumu nielen v materskej spoločnosti. O ďalších spoločnostiach sa dočítate v našom poslednom súťažnom kole.

Kúpou ŽDAS-u sa začala formovať ŽP GROUP.

Foto: archív redakcie

Kupón č. 23

Súťažná otázka č. 23:

V ktorom roku bol prijatý nový model riadenia spoločnosti?

Ak vám chýba odpoveď z niektorého kola, môžete použiť prvého žolíka a odpovedať aj na otázku: Kedy vznikla spoločnosť ŽP VVC, s.r.o.?

Odpoveď: .....

Odpoveď žolík: .....

Meno a priezvisko, os. číslo, prevádzkareň/útvár: .....

Správne odpovede zasielajte na vystrihnutom kupóne do redakcie Podbrezovana, najneskôr do desiatich dní od vydania aktuálneho čísla.

Spomienky

Dňa 31. októbra sme si pripomenuli smutný rok odvtedy, ako nás opustila naša drahá mama, stará a prastará mama

Margita ŠEBOVÁ z Valaskej.

Spomíname s úctou a láskou

...

„Bolestou unavený tíško si zaspal, zanechal všetkých a všetko, čo si mal rád. S tichou spomienkou k hrobu chodíme, pri plameni sviečok na teba myslíme.“

So smútkom v srdci si 21. novembra pripomenieme prvé výročie, čo nás opustil manžel, otec, dedko, pradedko

Milan KRUPA z Michalovej.

S láskou spomíname

...

Dňa 25. novembra si pripomenieme devätnásť rokov odvtedy, ako nás navždy opustil drahý otec a starý otec

Ján HRBÁŇ z Podbrezovej.

S úctou a láskou spomína dcéra s rodinou

...

„Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí. Prázdny je dom a smútok v ňom, zostala nám len bolesť a spomienka v ňom.“

Dňa 29. novembra si pripomenieme sedemdesiat rokov, čo nás navždy opustil náš drahý otec, starý a prastarý otec

Vojtech REIS z Brezna

S láskou a úctou spomínajú dcéry s rodinami

Podakovania

Dňa 30. septembra sme sa navždy rozlúčili s našim drahým manželom, otcom, starým a prastarým otcom

Ing. Jurajom ŠTEŇOM z Jasenia.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, bývalým spolupracovníkom, známym a ostatným, ktorí ho prišli odprevadiť na poslednej ceste a svojimi prejavmi sústrasti sa pokúšali zmierniť náš hlboký žiaľ.

Smútiaca rodina

...

Dňa 28. októbra nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a dedo

Ján BABELA z Heľpy.

Ďakujeme všetkým príbuzným, známym a ostatným, ktorí sa snažili svojím prejavom sústrasti zmierniť náš hlboký žiaľ.

Smútiaca rodina

...

Dňa 4. novembra sme sa navždy rozlúčili s manželom, otcom, starým otcom, bratom a príbuzným

Ing. Milanom MACHEJOM z Brezna.

Ďakujeme všetkým zúčastneným za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa pokúšali zmierniť náš hlboký žiaľ.

V októbri odišli

do predčasného starobného dôchodku

Anton KUZMA
Vladimír RAFAJ

V mene vedenia akciovej spoločnosti Železiarne Podbrezová im ďakujeme za odvedenú prácu a do ďalších rokov života želáme veľa slnečných dní.

V novembri blahoželáme

Pracovné jubileá

20 rokov

Jozef Kováčik
Ing. Róbert RYŠÁNEK
Ivan ŠTEFANČÍK
Pavol URBANČOK

25 rokov

Bc. Rastislav KOVÁČIK
Mgr. Štefánia LENÁRTOVÁ
Aleš OKŠA
Marian RAFAJ

30 rokov

Renata MAJCHÚTOVÁ

35 rokov

Anna PANČÍKOVÁ

40 rokov

Miroslav SEKÁČ
Juraj VRÁB

Životné jubileá

Lýdia ADAMEKOVÁ
Štefan BELKO
Slavomír BERAXA
Stanislav HRONEC
Marián ŠTÚBER
Ing. Lila CSORDÁŠOVÁ
Vladimír LOPUŠNÝ
Milan ORAVEC
Ivan ŽABKA
Pavol DONOVAL
Jozef MARCINKO
Tibor SCHVARZBACHER

Na slovičko

O. Kleinová
noviny@zelpo.sk

Je tu polovica novembra, čas neúprosne letí a v podvedomí sa už zamýšľame nad najkrajšími sviatkami roka. Aby sme nepôsobili tak neosobne, vraciame sa k starým zvykom a blahoželaniam posielame aj prostredníctvom pohľadníc a vianočných pozdravov. Je namieste preto pripomenúť si, že ak želáme príjemné vianočné sviatky, použijeme malé začiatkové písmeno, pretože toto prídavné meno je odvodené od vlastného podstatného mena Vianoce. A kedy píšeme Nový rok a nový rok? Ak myslíme prvý deň v roku, tak Nový rok, ale ak želáme úspechy po celý rok, tak začíname s malým začiatkovým písmenom.

Autor: PK	orgány zraku	násyp, múr	ochrana vojaka v poli	vykonávajú sanáciu		hlas kravy	osobné zámeno	piesok (angl.)	farba do tlačiarne		národný podnik	egyptský boh vetrov	priestor pri dome	odpočinok, oddych	vďačnosť
obilnina					spojnica brehov					nerozdrobuj, nemrv					
					ruský polostrov					senegalská metropola					
T2															
ženské meno						ženské meno					Šarlota (dom.)				
						obyvateľ Arábie					vôňa, zápach				
	severský morský vták	bomba					dekagram (hov.)					kórovec			
		pomoc (angl.)					frajer Fatimy					Indián			
ako hosť			Jaroslav (dom.)					ochotne					ozn. lietadiel Mexika		
			francúzska kozmetika					listnatý strom					jemenský prístav		
druh žiarovky				bezhrbá tava					surová nafta					americký spisovateľ sci-fi	hľadáme východisko
				veď					stratil hlas					(Isaac)	
krátky TV film					futbalová tréningová hra hmotnosť obalu					merač rýchlosti					
										súvisiaca s osou					
povel pre psa						časť dňa					obyvatelia Čiech				
						Div. Akad. Múz. Umení					putzuje				
Pomôcky: ADEN, JAMAL, XA, BAGO	podarúnek	čítať (angl.)					písomná skúška					zápor			
		otázka na spôsob					prelamuj					Rotate Right (skr.)			
ruský súhlas			zodieral					čas pokoja bez vojny					Metrská škola		
			symetrála					osobné zámeno					ukazovacie zámeno		
T1															
ranná vlaha						očistil vodou					patriace Eroví				

„Priatelia sú tí vzácní ľudia, ktorí sa pýtajú, ... (dokončenie v tajničke).

